

was gereet die spise. vele en diere genoeg
dat men al wylt bract. ter coenen wert droech
hier hier doe rekenen den iagere vut vercoren
hiont biceu woude. doe wart lude een hoen
sme tene geblasen. dat was sme oronde
men dien seluen comte. ter herbergen woude
wylt iagere. seide ic hebbe uer nommen
al sin vanden hore. dat wilsou den comen
en eigen seere. dat doe ic v uer staen
et met sinen hore. en a newerde saen
rac die here segeuyt. wilsen rumen dwout
zet haetelike. die here coene en bouc
de m sinen wege. een dier gremmiche
al een stave bere. doe sprac die con. ic wyl
en goet spel hebben. nu te dierre stont
enen bere. nu laet den spoer hont
if sal die bere. ter herbergen gaen
ne vaen en binden seghic v sonder waen
ne wart ontbonden. die bere voert spranc
in sbe veet segeuyt. hme maket met lanc
re liep m een lmet. het moeste alsoe wesen
re voerden iagere. gerne doe genesen
i uan sinen perde. die selue iagere goet
na wel seie. de bere wael onldoedt
vuste niet ge laepen. hi vinkene metter hant
re enege woude. hme wel valte bant
dat hme conste. comen ter gere were
it hi op simon saen. en leide wer hem dien bere
u. dene den comte. duer sme ouer moet
me blide te makene. sme gesellen goet.
Vy hoe blidike. die coene degen reet
groet soe was sijn gere. lanc en daer toebreec
een diere spwert. had hi. ge goet ane sme side
ren was van goude. dief was hi wel blide
ren en iagededren. en hoerde noit man sagen
roec van ziden. mocht men hem sien dragen

Wā enen hoe van fabelē. ge waerlicke omc
hē er was een die gontboert. daer die horen ane hinc
ē enen hoornen boge. hadde hi oec au heme
ay er huden ouer toge. alle i ageren getome
ē n constene gespanne. anders engeen maan
ē n ware met gewerke. hi en waert seluedan
b ouen alle sine cledie. hadde hi enen roc ane
w el gemaect na heme. van swarren corde wane
S int ic v die waerheit. al besteden moet
S oe woerde hi enen koter. al uol strale goet
v an harden stale gemaect. vier groete vingre breed
w ar hiere mede gemaecte. dat bleef doet gereet
r edre alle eenijere. zeggenyt die hē reet
h er sageme doe comen. des comix helde geineer
S i liepen tegen heme. en ontvingen doe
w el den coenen here. daer was mēech vroe
h i boete van den arse. den bere hi ontbaur
ē nne honde liepen. na den bere te hant
ē hē bere woude ten woude. daer hijt wer hem sach
ē hē vren wege. etc al dat hi mach
d iē bere van den lieden. dūer die cokene van
d oē vloē vanden bere. die oec en mēech man
h i warp ouer rugge. wat dat hi daer vant
S cotelē en teilen. die spile daer in te hant
d oē spranc op mer haesten. gruntheer daer hi sat
d iē bere liep doe sere. hoert wēl hi doe bat
d at men onthoude die honde. daer si gebonden i age
d iē ageren waren blude. doe si dat geslagen
a n oē bogen en met spireten. wat daer mēech doe
d iē den bere volghden. daer hi henen vloē
d iē er waren sde uelē honde. dat niemen daer niē
d iē hede en die honde. maecten geruchte groet
d iē bere vloē wēl sere. wat hi gelopen can
d oē sēde daer wēl mēech. het ware een crachtēch n
d iē mochte mentren. ende wedet. vaen
Z eger. wēt hi wēch enē. en daeddenē wēl saen

Van Duyse in zyne bekroonde *Verhandeling* (1), hierop terug gekomen en zijn gevoelen stemt hoofdzakelyk met dat van Jonckbloet overeen. De uitgave van het tweede fragment zal, mijns dunkens, niet bydragen om het pleit ten voordeele van ons vaderland te doen beslissen.

Over het metrum, waerin het Nevelingen-lied geschreven is, verdienen vooral geraedpleegd te worden de werken van Jonckbloet (2) en Van Duyse, waertoe ik zeer geerne verwyze. Ook trek ik ten slotte de aendacht op een paer proeven van letterlyke navolging eeniger versen des hoogduitschen tekst, door den te vroeg gestorven Delcourt, waerin deze schryver de oorspronkelyke versmaet heeft behouden (3).

EERSTE FRAGMENT.

SIEGFRIEDS BEERENVANGST.

I. a. <i>Daer</i> was gereet die spise , <i>Ay</i> , wat men al wiltbraets	vele ende diere genoegh. ter cokenen wert droech !
<i>Guntheer</i> hiet doe tekenen <i>dat</i> hi ontbiten woude.	den iageren uitvercoren , Doe wart lude een horen
5. <i>voer</i> sine tente geblasen : <i>dat</i> men dien selven coninc	<i>dat</i> was sine orconde , ter herbergen vonde.

(1) *Verhandeling over den Nederlandschen Versbouw*, bekroond in den jare 1851 door de tweede klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut. 's Gravenh. 1854, D. I, bl. 24.

(2) *Geschiedenis*, D. II, bl. 299. — *Verhandeling over den Nederlandschen Versbouw*, bl. 19-28.

(3) In het Brusselsch tijdschrift *de Broederhand*, 1845, bl. 562-566.

- I Zegevrijts iagere
bi tblasen van den horne,
ter herbergen seicere;*
10. *Hi blies met sinen horne*
- seide : « Ie hebbe vernomen
dat wi souden comen
dat doe ic u verstaen. »
ende antwerdde saen.
- Doe sprac die here Zegevrijt :
ende hi reet haestelike.
stoerde in sinen wege
Het was een starc bere.*
- « Wi selen rumen dwout! »
Die here coene ende bout
een dier gremmelije.
Doe sprac die coninc rije :
15. « *Wi selen goet spel hebben
ic sie enen bere.
Met ons sal die bere
soe wine vaen ende binden,*
- nu te derre stont;
Nu laet den spoerhont.
ter herbergen gaen,
secghie u sonder waen. »
- Die hont wart ontbonden,
ende saen soe reet Zegevrijt;
Die bere liep in een broec.
(Hi wa)re voer den iagere*
- die bere voert spranc,
hine maket niet lanc.
Het moeste alsoe wesen!
gerne doe genesen.
- (Doe vi)el van sinen perde
Hi vloec na wel sere.*
25. *hine conste niet geloepen.
(ane) menege wonde,*
- die selve iagere goet.
De bere waes onbehoedt;
Hi vinkene metter hant,
hine wel vaste bant,
- (alsoe) dat hinc conste
Doe sat hi op sijn ors saen
[Hi vo]erdene den coninc
50. [omm]e blide te makene*
- comen ter gere were.
ende leide voer hem dien bere.
duer sine overmoet,
sine gesellen goet.
- Ay, hoe blidelike
Groet soe was sijn gere,
een diere swert soe had hi
die horen was van goude,*
- die coene degen reet!
lanc ende daer toe breet;
gegort ane sine side;
dies was hi wel blide.

35. (*Van*) betren iagecledren
Enen roc van ziden
I. v. ende enen hoet van sabele,
Het was een die goutboert
- en hoerde noit man sagen,
mochte men hem sien dragen,
gwaerliker dine!
daer die horen ane hinc!
- Ende enen hornen boge
40. met huden overtogen,
En constene gespannen
en ware met gewerke,
- hadde hi oec an heme,
alse iageren geteme.
anders engeen man,
hi en waert selve dan.
- Boven alle sine cledre
wel gemaect na heme
45. Sint ic u die waerheit
soe voerde hi enen koker
- hadde hi enen roc ane,
van swarten cordewane.
al besceden moet,
al vol strale goet,
- van harden stale gemaect,
wat hiere mede geraecte,
Rechte alse een iagere
50. Het sagenne doe comen
- vier groete vingre breed;
dat bleef doet gereet.
Zegevrijt, die helt, reet.
des coninx helde gemeet.
- Si liepen iegen heme,
wel den coenen here :
Hi beette van den orse,
entie honden liepen
- ende ontlingen doe
daer was menech vroe.
den bere hi ontbant;
na den bere te hant.
55. Die bere woude ten woude,
Doe vloet uten wege
Die bere van den lieden
Doe vloet van den bere
- daer hijt voer hem sach.
elc al dat hi mach.
duer die cokene ran.
die coe ende menech man.
- Hi warp over ruege
60. scotelen ende teilen,
Doe spranc op met haesten
die bere liep doe sere.
- wat dat hi daer vant,
die spisen daerin te hant.
Guntheer, daer hi sat;
Hoert, wics hi doe bat,

dat men onthonde die honde , daer si gebonden lagen.
Die iageren waren blide, doe si dat gesagen.
65. Met bogen ende met sprieten was daer menech doe ,
die den bere volghden, daer hi henen vloc.

Daer waren soe vele honde, dat niemen daer ne scoet.
Die liede ende die honde maecten geruchte groet.
Die bere vloe wel sere wat hi geloopen can.
70. Doe seide daer wel menech : « Het ware een crachtech man,

dine mochte meistren , ende weder vaen. »
Zegevrijt hi vinckene ende doeddene wel saen.

TWEEDE FRAGMENT.

SIEGFRIEDS UITVAERT.

II. A. *Si clagede metten geeste , want hen was harde leit ,*
daer en hadde hen niemen die rechte mare geseit ,
doer wat die edel here verloren heft sijn lijf.
Doe weende met Crimelden menechs porters wijf.

5. *Si dade smede halen ende werken enen sarc*
van zelvre ende van goude, mekel ende stare;
ende dademenne spalken met hardden stale goet.
Doe was daer wel menech die hadde droeven moct.

in hadde hen nemen. die rechte man
t die edel here. verlozen heft sijn
ende met crimelden. mencehs potter wif
de smede halen. en werken enen sere
: luvre en van groude. mekel ende stave
demenne spalken. met hardden stave goet
as daer wel menceh. die hadde droeuen moet
techt wat veringangt. en het begonste dagen
ter die edele wouwe. in die kerke dragen
hite den doeden. den here van neder land
it men al wouwen. doe daer der wouwe
ien brachre ter kerken. zegrue. den here
en alle die papen. vter maten
uam die coninc gruntheer. daer in hie geuaren
lgene quam met heme. dat segge v te waren
coninc seide suster. ic mach wel drueue sijn
e duf hebbe uerlozen. den lieuen swager mijn
e doerftene niet elagen. sprac dat edel wif
in gewilt broeder. in hadde behouden d'ijf
mijn wel uaren. voertwert meer gedaen
bi sal men die waerheit. harde wel uerstaen
el een groet wonder. doch eest d'ic gesaet
rmen den van sculdegen. bi den doeden sere
bloedt in harde sere. op den seluen dach
sagene wardt besculdecht. doe hi den here an sach
wende bloedde doe. als dede eer
mochtemen daer stouwen. een onge noege seer.
sprac die coninc gruntheer. ic wilt v doen verstaen.
ver sloegene scallieren. hme henel met gedaen
antwerdde crimelt. het er mi wel becant
d latene noch gewerken. sere utende hanc
intheer. en hagen. g'n hebbet beide gedaen
e mozd seid si hen op. dat doe ic v verstaen
doeghde in here herte. harde groete noet
oc quamen dese twee haren. daer sine vonden doet

Si waren beide drueue. dat doe ic v verstaen
doebegonstemen misse. voer die ziele saen
Ceeruoet ende ghiseleer. seiden suster mijn
n v getroeft v seluen. edel vrouwe sijn
wi willen v sijn gehelpech. die wile dat wileuen
h ere en conste nemen. troest genoegh geguen
d s. s. s. was geteer. doe omtrent middach
wen hieffene vander baren. daer hi doe op sach
in enen dieren pellen. dat menden doeden want
daer was inenech drueue. doe ic v becant
oec was harde dr. cue. vte die edele vrouwe
om zeguurite d. n. h. e. v. hadst groeten rouwe
a. s. i. dat ver nan. en. dat men misse sanc
c. n. men of s. i. en soude. wardt daer groet bedranc
a. b. wat men al of s. i. anden. doe ten ourare dr. o. e. t.
v. der der heren ziele. hi hadde eren genoegh.
c. r. melt die vrouwe. tobe ere maget sprac
I. c. moet duer sine siele. dogen groet ongemaec
e. n. wille voer hem deilen. doen mijn roede goud
o. e. c. wille s. i. e. ziele. altoec wesen hout
o. e. c. dan hondert messen. men daer dier daegh
d. o. e. wat in die kerke. harde groet bedranc
d. o. e. misse was gesongen. sprac ver smelt saen
e. c. z. e. g. u. u. r. s. v. r. i. e. n. d. e. n. g. h. m. e. s. e. l. t. m. e. r. h. e. n. e. n. g. r.
a. d. e. r. h. e. l. p. e. r. m. i. w. a. c. h. t. e. n. d. e. n. n. e. u. e. n. h. e. r. e. m. i. n.
I. n. v. e. r. b. l. i. d. e. n. e. m. m. e. r. m. e. e. r. s. p. r. a. c. d. i. e. v. r. o. u. w. e. s. i. n.
d. r. e. d. a. g. e. e. n. d. r. i. e. n. a. c. h. t. e. s. e. l. e. n. w. i. w. a. c. h. t. e. n. d. i.
e. n. i. e. s. e. l. e. t. b. e. s. c. o. u. w. e. n. e. l. k. e. r. d. a. g. e. l. i. c.
h. i. e. r. v. a. n. n. e. n. s. a. l. m. i. c. o. m. e. n. o. e. h. g. o. d. w. i. l. t. d. i. e. d. o. e. t.
g. o. e. w. a. n. c. v. e. r. l. e. d. e. c. h. t. v. a. n. w. e. l. g. r. o. e. t. e. r. n. o. e. t.
d. e. g. h. i. n. g. e. n. a. l. l. e. w. e. g. e. d. i. e. p. o. r. t. e. n. v. a. n. d. e. r. s. t. a. t.
r. e. p. e. n. e. n. m. o. e. n. k. e. s. i. b. l. e. u. c. h. d. a. e. r. o. i. n. d. a. t.
d. a. t. s. i. s. a. l. e. n. e. n. s. o. n. g. e. n. e. n. b. a. d. e. n. o. n. s. e. n. h. e. r.
d. a. t. h. i. s. i. e. l. e. o. u. t. r. i. n. g. e. d. u. e. r. s. i. e. r. m. o. e. d. e. r. e. r.
die

- Die nacht was vergangen*
10. *Doe hiet die edele vrouwe*
Zegevrite den doeden,
Ay, wat men al vrouwen
- ende het begonste dagen.*
in die kerke dragen
den here van Nederland.
doe daer droeve vand!
- Doe men brachte ter kerken*
songen alle die papen
15. *Doe quam die coninc Guntheer*
ende Hagene quam met heme,
- Zegevrite dien here,*
uter maten sere.
daer enlike gevaren
dat seegic u te waren.
- Die coninc seide « Suster,*
dat ic dus hebbe verloren
« Du ne doerstene niet elagen,
20. *Haddi gewilt, broeder,*
- ic mach wel drueve sijn,*
den lieven swager mijn. »
sprac dat edel wijf!
hi hadde behouden dlijf!
- Soe is mijn welvaren*
Daer bi sal men die waerheit
Dat es een groet wonder,
daermen den barseuldegen
- voerwert meer gedaen!*
harde wel verstaen! »
doch eest dicke gesciet,
bi den doeden siet,
25. *soe bloedt hi harde sere.*
dat Hagene wardt besculdecht,
die wonde bloedde doe,
Doe mochtmen daer scouwen
- Op den selven dach*
doe hi den here an sach,
alsi dede eer.
een ongenoege seer.
- Doe sprac die coninc Guntheer,*
50. *« Hem versloegene scakeren;*
Doe antwerdde Crimelt :
God latene noch gewreken
- ic wilt u doen verstaen :*
hine heves niet gedaen. »
« Het es mi wel becant.
sicre vriende hant!
- Guntheer ende Hagene,*
Die mord seid si hen op,
55. *Si doeghde in here herte*
Doe quamen dese twee heren,
- ghi hebbet beide gedaen! »*
dat doe ic u verstaen.
harde groete noet.
daer sine vonden doet,

- II. B. *Geernoet, haer broeder*
om Zegevríte weenden,
Si waren beide drueve,
40. Doe begonste men misse
- ende Ghiseleer, dat kint;*
den here wel gemint.
dat doe ic u verstaen.
voer die ziele saen.
- Geernoet ende Ghiseleer
nu getroest u selven,
Wi willen u sijn gehelpech,
Here en conste niemen
- seiden : « Suster mijn,
edel vrouwe fijn!
die wile dat wi leven. »
troest genoeg gegeven!
45. Sijn sarc was gereet;
men hieffene van der baren,
in enen dieren pellen,
daer was menech droeve,
- doe omtrent middach,
daer hi doe op lach
dat men den doeden want;
doe ic u becant.
- Oec was harde drueve
50. om Zegevríte, den here,
Alsi dat vernamen,
ende men offren soude,
- Ute, die edele vrouwe;
hadsi groeten rouwe.
dat men misse sanc
wardt daer groet bedranc.
- Ay, wat men al offranden
voer des heren ziele!
55. Crimelt, die vrouwe,
« Ic moet duer sine siele
- doe ten outare droech
Hi hadde eren genoeg!
tote ere maget sprac :
dogen groet ongemac,
- ende wille voer hem deilen
oec willie siere zielen
Meer dan hondert messen
60. Doe was in die kerke
- doen mijn roede goud;
altoes wesen hout. »
men daer dies daeghe *sanc*.
harde groet bedranc.
- Doe misse was gesongen,
te Zegevrijts vrienden :
maer helpen mi wachten
In verblide nemmermeer! »
- sprac ver Crimelt saen
« Ghine selt niet henen *gaen*;
den lieven here mijn.
sprac die vrouwe fijn.

65. « Drie dage ende drie nachte selen wi wachten dlijc,
ende ic saelt bescouwen elker dagelije.
Hier binnen sal mi comen, ocht God wilt, die doet!
Soe warie verledecht van wel groeter noet! »

70. Doe ghingen alle wege die portren van der stat.
Papen ende moenke, si bleven daer om dat,
dat si lasen ende songen ende baden onsen Here,
dat hi die siele ontfinde duer siere moeder ere.

SAGEN.

I. De Slag van Othée.

Jan-zonder-vrees, hertog van Burgondië en graef van Vlaenderen, besloten hebbende zynen bloedverwant, Jan van Beijeren, bisschop van Luik, te ondersteunen, trok te velde tegen de Luikenaers die eenen anderen bisschop hadden gekozen. De hertog ontmoette den vyand te Othée, een dorp, omtrent drie uren afstands van Luik gelegen, en viel hem met zulk geweld aen, dat er drie duizend Luikenaers gedood werden.

Voordat men handgemeen was geworden, had men op het slagveld eenige raven zien rondvliegen en eenen valk verjagen, die aldaer wilde nestelen; doch weldra vereenigde zich eene groote menigte valken, en deze kwamen den hunnen ter hulp. Alsdan onstond er in de lucht, tussehen al die vogelen, een allerbloedigst gevecht; en het was een wonderlyk ding die raven en die valken ondercen op de aerde te zien dood vallen.

(*R. Mohy du Rondchamp, le Cabinet historial. Liège, 1610. in-4°. bl. 267.*)